

სამოგზაურო დაზღვევის მნიშვნელობა ტურისტული ბიზნესისათვის და მისი განვითარების პერსპექტივები საქართველოში

ნატო კაკაშვილი

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასისტენტ პროფესორი*

ხათუნა ბარბაქაძე

*ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი*

სამოგზაურო დაზღვევა გულისხმობს მოქალაქის მატერიალური ინტერესების დაცვას ტურისტული მოგზაურობის დროს. COVID-19-ის პანდემიამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა ტურიზმზე - მოგზაურობაზე დაწესებული სისტემური შეზღუდვები ხელს უშლის მოგზაურობას, ადამიანების სურვილის მიუხედავად, ხოლო, ვირუსის აღქმული რისკი მოგზაურობაში ზრდის შიშს, რის გამოც ისინი იცვლიან ტიპიურ სამოგზაურო ქცევას. ყოველივე აქედან გამომდინარე, განუზღვრელად იზრდება სამოგზაურო დაზღვევის მნიშვნელობა.

საკვანძო სიტყვები: სამოგზაურო დაზღვევა; ტურისტების დაზღვევა; ტურისტების პირადი დაზღვევა; სადაზღვევო თანხა.

ტურიზმი ეკონომიკური წინსვლის, დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნისა და შემოსავლის მიღების წყაროა, მას საქართველოს ეკონომიკაში წამყვანი ადგილი უკავია. ამასთან, დიდ როლს თამაშობს მოსახლეობის სტაბილური განვითარების უზრუნველყოფასა და მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესებაში არსებული მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებაში.

პანდემიამდე საქართველოსთვის ტურიზმი ერთ-ერთ ყველაზე მზარდ და სწრაფად განვითარებად სექტორს წარმოადგენდა. ყოველწლიურად იზრდებოდა, როგორც საქართველოში ჩამოსული ტურისტების, ასევე ადგილობრივი ტურისტების მიერ განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობა საზღვარგარეთ. აღნიშნულზე მეტყველებს საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ გამოქვეყნებული მონაცემები, რომლის მიხედვით, 2019 წელს საქართველოში საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობა 7.7 მილიონი იყო, 2018 წელს კი - 7.2 მილიონი, ანუ სახეზე იყო 7.3%-იანი ზრდა. თუმცა რადიკალური ცვლილება გამოიწვია კორონავირუსის პანდემიამ - 2020 წლის იანვარში ზემოთ აღნიშნულმა მაჩვენებელმა 633.201, ხოლო 2021 წლის იანვარში - 34,909 შეადგინა, რაც 94.5%-იანი ცვლილებაა. ყოველივე ეს ცხადყოფს ტურიზმის დარგზე COVID-19-ის დამანგრეველ ზემოქმედებას, რაც აუცილებლად ჰპოვებს ასახვას ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაზე.

სამოგზაურო დაზღვევის აქტუალობას განაპირობებდა ისიც, რომ სხვადასხვა ქვეყანაში გამგზავრებისათვის, უვიზო რეჟიმის ამოქმედებამდე, მოგზაურს ჰქონდა ვალდებულება შეემძინა სამოგზაურო დაზღვევა, ვინაიდან ვიზის მისაღებად წარსადგენი სხვადასხვა საბუთების ჩამონათვალი დაზღვევის ამ პროდუქტსაც მოიცავდა. ადამიანი, მოგზაურობის მიზნის განურჩევლად, დაცული არაა უბედური შემთხვევებისაგან. უსაფრთხო მგზავრობის უზრუნველსაყოფად, აუცილებელია სამოგზაურო დაზღვევის შეძენა, რომელიც წარმოადგენს ყველაზე ეფექტურ საშუალებას თავიდან იქნეს აცილებული მოგზაურობის თანმდევი გაუთვალისწინებელი, მნიშვნელოვანი ხარჯები.

სტატიაში გამოვლენილი და შეფასებულია, საქართველოში, კორონავირუსის პანდემიამდე და პანდემიის პერიოდში, მოგზაურობასა და სამოგზაურო დაზღვევასთან დაკავშირებული ტენდენციები. ადამიანების ყოველდღიური ცხოვრება და წარმატებული საქმიანობა, უამრავ საფრთხესთან შეჯახებასა და გამკლავებას გულისხმობს. ისეთ მოვლენებს, როგორიცაა: ჯანმრთელობისათვის მიყენებული ზიანი, ავტოსაგზაო შემთხვევა, სტიქიური უბედურებები - მიძისწისძვრა, წყალდიდობა თუ სხვა, დიდი ზიანის მოტანა შეუძლია ადამიანებისათვის. დამდგარი ზარალის გადანაწილება მონაწილეთა მიერ შექმნილი ფულადი ფონდების ხარჯზე და მისი კომპენსირება - სწორედ, ესაა დაზღვევის მთავარი არსი.¹

სამოგზაურო დაზღვევა უსაფრთხო მგზავრობისა და გაუთვალისწინებელი ხარჯების თავიდან აცილების, ერთ-ერთი, ყველაზე ეფექტური გზაა, რომელიც სამედიცინო ხარჯების დაზღვევასთან ერთად, ადმინისტრაციული და სხვა ხარჯების დაზღვევასაც გულისხმობს. საქართველოს სადაზღვევო კომპანიებს შეუძლიათ სხვადასხვა ტიპის ადამიანებს სხვადასხვა სახის დაზღვევა შესთავაზონ. მათ რიცხვში შეიძლება იყოს: სამოგზაურო დაზღვევა სტუდენტის მოგზაურობისას, დასასვენებლად მოგზაურობისას, საერთაშორისო მოგზაურობისა თუ ბიზნეს მოგზაურობისას.²

ტურიზმის დაზღვევა ეხება ტურისტების დაზღვევას, უშუალოდ მათ მოგზაურობასთან დაკავშირებული რისკებისაგან. სხვადასხვა ქვეყანაში მოგზაურობისას, ტურისტზე გავლენას ახდენს ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა: კლიმატის, კვების რეჟიმის, წყლის ქიმიური შემადგენლობის და სხვა ცვლილებები, რომლებსაც თან სდევს გარკვეული სირთულეები. დაზღვევა ზემოქმედებს ტურისტული მოგზაურობის ყველა მონაწილის უსაფრთხოებაზე და იცავს მათ პოტენციური რისკებისაგან. მსოფლიოში მუდმივად ხდება არასასურველი, კატასტროფული მოვლენები, რომლებიც უარყოფით გავლენას ახდენს საერთაშორისო ტურისტულ მიმართულებებზე, აზიანებს ქვეყნების ეკონომიკას და საფრთხეს უქმნის ტურისტული ბიზნესსაქმიანობის განვითარებას. ამ დროს მნიშვნელოვან როლს თამაშობს დაზღვევა, ხოლო მთავარი გამოწვევა რისკების დაფარვა და სადაზღვევო დაფარვის მომგებიანობის მიღწევაა.

ტურიზმის ინდუსტრიაზე გავლენა იქონია 2020 წლის გლობალური კორონავირუსის პანდემიამ. COVID-19 არის გლობალური კრიზისის მაგალითი, რომელმაც ღრმად იმოქმედა ქვეყნების ეკონომიკაზე: შემცირებული სამუშაო ადგილები და შემოსავლები, შეჩერებული ბიზნესის წარმოება, დაუცველობის გრძნობა სამომავლო პერსპექტივაში და სხვა. მთავარ სადაზღვევო შემთხვევებს, რომლის დროსაც გამოიყენება ტურისტების პირადი დაზღვევა მიეკუთვნება მოულოდნელი ავადმყოფობა, ავარიის შედეგად მიღებული სხეულის დაზიანებები, ან ტურისტული მოგზაურობისას დაფიქსირებული გარდაცვალების შემთხვევა. კომპენსაცია არ არის გათვალისწინებული, თუ ავადმყოფობა გამოწვეულია დამზღვევის მიერ (მაგალითად, ალკოჰოლური თრობის მიზეზით, ან/და ადგილი ჰქონდა მოგზაურობის დაწყებამდე (ქრონიკული დაავადებების სახით). სადაზღვევო გადახდები ეხება: ექსტრემალური სამედიცინო დახმარების აღმოჩენას, მედიკამენტების შეძენას, ავადმყოფის ტრანსპორტირებასა და გარდაცვლილის რეპატრიაციას. სადაზღვევო პოლისის ღირებულება დამოკიდებულია ისეთ ფაქტორებზე, როგორიცაა: სადაზღვევო თანხა, მოგზაურობის ხანგრძლივობა და ქვეყანა, რომელშიც ხდება გამგზავრება. ტურისტული ფირმების რისკების დაზღვევა მოიცავს ფინანსური რისკების დაზღვევას. ფინანსური რისკების

¹კაკაშვილი ნ. შათირიშვილი ჯ. სადაზღვევო საქმე (თბ. 2012)

²Damian Tysdal. "History of Travel Insurance", (octomber, 2009), <https://www.travelinsurancereview.net/2009/10/04/history-of-travel-insurance/> (15.04.2021)

რიცხვს მიეკუთვნება:¹ კომერციული რისკები (გადაუხდელობა ან გადახდის შეფერხება, კონტრაგენტის ჯარიმები, თუ კი ის ხელშეკრულების დარღვევის პირობად, ფორსმაჟორულ გარემოებებს არ აღიარებს; კომპანიის გაკოტრება; საბაჟო კანონმდებლობის, სავალუტო რეგულირების, საპასპორტე კონტროლისა და სხვა საბაჟო ფორმალუბების ცვლილებები; ფოსმაჟორული გარემოებების წარმოქმნა; პოლიტიკური რისკები და ა.შ

ტურისტების დაზღვევა საზღვარგარეთ მოგზაურობისას მოიცავს: უცხოეთში მოგზაურობის დროს, მოულოდნელი ავადმყოფობის ან ავარიის შემთხვევაში სამედიცინო დახმარების გაწევას; ტრანსპორტირებას უახლოეს საავადმყოფოში, რომელიც უზრუნველყოფს ხარისხიანი სამედიცინო მომსახურების გაწევას; ტურისტის ევაკუაციას მუდმივ საცხოვრებელ ქვეყანაში, სათანადო სამედიცინო მეთვალყურეობის ქვეშ; სამკურნალო მედიკამენტების მიწოდება, თუ მათი ადგილზე მოპოვება შეუძლებელია; ტურისტების იურიდიული დახმარებას, საზღვარგარეთ სამოქალაქო და სისხლის სამართლის საქმეების გამოძიებაში;² ამდენად, სამოგზაურო დაზღვევის პოლისი მფლობელის გარანტიას წარმოადგენს საზღვარგარეთ ყოფნის პერიოდში, რომელიც უზრუნველყოფს ტურისტის დაცვას უბედური შემთხვევებისაგან და მოიცავს ხელშეკრულებაში ჩადებული სხვადასხვა მომსახურებებს.

სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის სტატისტიკურ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ქვეყნის მასშტაბით, 2021 წლის 31 მარტის მონაცემებით, საქართველოს ტერიტორიაზე 18 სადაზღვევო კომპანია, აღსანიშნავია, რომ ყოველივე მათგანი ფლობს სიცოცხლისა და არასიცოცხლის დაზღვევისათვის საჭირო ლიცენზიას.³ 2018 წელს სამოგზაურო დაზღვევის მიერ მოზიდული სადაზღვევო პრემიის მოცულობა 7.74 მლნ. ლარი იყო, 2019 წელს - 8.51 მლნ. ლარი, 2020 წელს კი ამ მაჩვენებლის მნიშვნელობა მინიმუმამდე შემცირდა და შეადგინა 3.92 მლნ ლარი, რაც წლების განმავლობაში მიღებულ შედეგებს შორის მინიმალურია.

გავრცელებული ვირუსის უარყოფითი შედეგები განსკუთრებულად აისახა ტურიზმის სფეროზე, ქვეყნებს მოუწიათ (ჩინეთი, აშშ, ევროპა და სხვა) საზღვრების ჩაკეტვა, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო ყველა რეგულარული რეისი გარდა, სპეცრეისებისა, მსოფლიო მოსახლეობის უმრავლესობა სახლში „ჩაიკეტა“, დაიხურა სასტუმროები და ოტელები, შესალოა ითქვას, რომ ვირუსმა ტურიზმის პარალიზება მოახდინა. ყოველივე აქედან გამომდინარე, ნათელია სამოგზაურო დაზღვევის პოლისზე მოთხოვნის შემცირების მიზეზები, ეს პროდუქტი ადამიანებისათვის მოულოდნელად სრულიად გამოუსადეგარი და არასაინტერესო გახდა.

სამოგზაურო დაზღვევის შემენის შემთხვევაში, მომხმარებლისათვის შეთავაზებული დაზღვევის პირობები სადაზღვევო კომპანიების მიხედვით განსხვავდება. მაგალითისათვის განხილულია სადაზღვევო ბაზრის წილის მიხედვით ლიდერი კომპანიებიდან რამოდენიმე, მათ შორისა:

ჯიპიაი ჰოლდინგი მომხმარებელს საზღვარგარეთ მოგზაურობისას, ჯანმრთელობის მდგომარეობის მოულოდნელი გაუარესებით გამოწვეული ხარჯებისაგან დასაცავად სამოგზაურო დაზღვევის რამდენიმე ვარიანტს სთავაზობს, რომელიც ჰოსპიტალურ, გაუთვალისწინებელ

¹ И.Е. Сергеевна, „Виды страхования в туризме“. (Реферат, Санкт-Петербургский государственный университет, 2010), <https://works.doklad.ru/view/9CDWj97rQnY.html> (22.04.2021)

² И.Е. Сергеевна, „Виды страхования в туризме“. (Реферат, Санкт-Петербургский государственный университет, 2010), <https://works.doklad.ru/view/9CDWj97rQnY.html> (22.04.2021)

³ სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური, : [http://insurance.gov.ge/Statistics.aspx\(01.05.2021\)](http://insurance.gov.ge/Statistics.aspx(01.05.2021))

შემთხვევებთან და გადაუდებელ სტომატოლოგიურ მომსახურებასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურებას უზრუნველყოფს.¹ ასევე პანდემიური გამოწვევების საპასუხოდ ჯიპიაი ჰოლდინგმა 2021 წლის 26 აპრილს სამოგზაურო კომპანიებისათვის წარმოადგინა პოლისი - „Travel Annual Covid“, რომელიც უზრუნველყოფს, დაზღვეულის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესებითა და ბარგის დაკარგვით გამოწვეული ხარჯების ანაზღაურებას;² მომსახურების არაერთ ჩამონათვალს შორის, რომელიც დაზღვევის ამ პოლისით ფინანსდება (ამბულატორიული მომსახურება, რეანიმაციული და სტაციონალური მკურნალობა, გადაუდებელი სტომატოლოგიური მომსახურება და სხვა), გამოყოფილია კოვიდ-19 -ის მკურნალობა, რომელიც გულისხმობს Covid-19-ით გამოწვეული დაავადების და მისი გართულებების ამბულატორულ და სტაციონალურ მკურნალობას 3000 USD/EUR ლიმიტის ფარგლებში, ფრანშიზა 150 USD/EUR.³

სადაზღვევო ბაზარზე არსებულ წარმატებულ ქართულ ბრენდთა შორისაა „არდი დაზღვევა“, პანდემიიდან გამომდინარე შექმნილ სიტუაციაში, არდი დაზღვევამ კვლავ გამოიჩინა ინოვაციურობა და მომხმარებელს სამოგზაურო დაზღვევა კოვიდ დაფარვით შემდეგი პირობებით შესთავაზა: ლიმიტი 50000 EUR, ერთი დღის ღირებულება 7 ლარი; ლიმიტი 75000 EUR, ერთი დღის ღირებულება 9 ლარი;

კორონავირუსის პანდემიასთან დაკავშირებით, თიბისი დაზღვევა იყო პირველი, ვინც ბაზარზე წარადგინა პროდუქტი - „Covid-19-ის გართულებული შემთხვევების დაზღვევა ბიზნესისათვის“.⁴ დაზღვეულს გადაეცემა 10000 ლარი, თუ კი ის დაინფიცირდება კორონავირუსით და მკურნალობა დასჭირდება საავადმყოფოში, ხოლო დაზღვეულის ვირუსით გარდაცვალების შემთხვევაში, მისი ოჯახი მიიღებს 50000 ლარს. ამ დაზღვევის შეძენის შესაძლებლობა აქვს საქართველოში მუდმივად მცხოვრებ, 18-დან 65-წლამდე საქართველოს ნებისმიერ მოქალაქეს და მისი ფასი 19 ლარია, რომელიც ერთჯერადად გადაიხდება. მიმდინარე პერიოდში თიბისი დაზღვევამ კიდევ ერთი სიახლე შესთავაზა მომხმარებელს. სამოგზაურო დაზღვევის შეძენისას, PCR ტესტირებაზე კლინიკა RAYMANN-ში გარკვეული ფასდაკლებით სარგებლობის შესაძლებლობა - 89 ლარი ბინაზე გამოძახებით, კლინიკაში ვიზიტის შემთხვევაში - 69 ლარი, ასევე, მოგზაურობის პერიოდში REDMED-ის 24-საათიანი ვიდეოკონსულტაცია განასაკუთრებულ ფასად.⁵ სამოგზაურო დაზღვევის პოლისის ღირებულებას სხვადასხვა ფაქტორთა კრებული განსაზღვრავს, როგორიცაა დაზღვეულის ასაკი, მოგზაურობის ხანგრძლივობა, შერჩეული სადაზღვევო პროდუქტი, მოგზაურობისათვის შერჩეული ქვეყანა.

საქართველოს სადაზღვევო ბაზარზე მოქმედ სადაზღვევო კომპანიებს სამოგზაურო დაზღვევაზე ფაქტიურად სტანდარტული ფასი აქვთ წარმოდგენილი, რომელიც ძირითადად 1 ლარიდან 10 ლარამდე მერყეობს.

2020 წელს გაფორმებული პოლისების რაოდენობა გასულ წელთან შედარებით მაქსიმალურად არის შემცირებული, რაც პანდემიიდან გამომდინარე, არა მარტო საქართველოში,

¹ სადაზღვევო კომპანია „ჯი პი აი ჰოლდინგი“, სამოგზაურო დაზღვევა, <https://www.gpih.ge/gpih/Travel/what-iscovered.php> (01.06.21)

² სს სადაზღვევო კომპანია „ჯი პი აი ჰოლდინგი“, პოლისი Tavel Annual Covid, წყარო: <https://www.gpih.ge/gpih/Travel/whatiscovered.php> (01.06.21)

³ იქვე.

⁴ თიბისი დაზღვევა, „COVID-19-ის გართულებული შემთხვევების დაზღვევა ბიზნესისათვის“, წყარო: <https://tbcinsurance.ge/ka/blog/article/193-covid-19-is-gartulebuli-shemtkhvebis-dazghveva-biznesistvis> (02.06.21)

⁵ თიბისი დაზღვევა, სპეციალური შეთავაზება სამოგზაურო დაზღვევის შეძენისას, წყარო: <https://tbcinsurance.ge/ka/blog/article/258-spetsialuri-shetavazeza-samogzauro-dazghvevis-shedzenisas> (02.06.21)

არამედ მსოფლიოში შექმნილი ვითარების შედეგია. 2020 წლის მონაცემებით სამოგზაურო დაზღვევის სახეობაში მოზიდული პრემია 3935516 მლნ. ლარია, მისი წილი ბაზარზე კი - 0,55%-ია, მაშინ, როცა 2019 წლის მონაცემებით, ეს მაჩვენებლები შესაბამისად, 8199498 მლნ. ლარია და 1,31%-ია. 2021 წლის პირველ კვარტალში სამოგზაურო დაზღვევაში გამომუშავებული პრემიის მოცულობა 762,561 მლნ. ლარია.

დასკვნა. სამოგზაურო დაზღვევა ნამდვილად იყო ერთ-ერთი მოთხოვნადი და შესაბამისად გაყიდვადი პროდუქტი მომხმარებლებს შორის, თუმცა, კორონავირუსის პანდემიამ ძირეულად შეცვალა მანამდე არსებული ვითარება. COVID-19-ის გავრცელებამდე, ტურიზმი და მოგზაურობა გვევლინებოდა მსოფლიო ეკონომიკის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს სექტორად, რომელიც გლობალური მშპ-ს 10%-ს შეადგენდა და მსოფლიოს გარშემო 320მლნ-ზე მეტ სამუშაო ადგილს წარმოქმნიდა. 1950-იან წლებში მხოლოდ 25 მლნ ადამიანი მიემგზავრებოდა საზღვარგარეთ, მაშინ როცა 2019 წლისათვის ამ რიცხვმა 1.5 მილიარდს მიაღწია.¹

ეკონომიკურ სექტორებს შორის, ტურიზმმა ყველაზე მეტად განიცადა პანდემიის ზემოქმედება. ამაზე მეტყველებს ის ფაქტიც, რომ გაეროს მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაცია 2020 წელს, საერთაშორისო ტურისტების რაოდენობის 850 მლნ-დან, 1.1 მლრდ-ამდე, ექსპორტის 910 მლრდ-დან 1.1 ტრილიონ დოლარამდე, ხოლო -ტურიზმის სფეროში სამუშაო ადგილების 100-120 მლნ-მდე შემცირებას პროგნოზირებს². 2020 წელს გასულ წელთან შედარებით, ადგილობრივი ვიზიტორების ხარჯები 45%-ით, ხოლო საერთაშორისო ვიზიტორების ხარჯები უპრეცედენტო 69.4%-ით შემცირდა;³

გავრცელებულმა პანდემიამ მსოფლიოს პარალიზება გამოიწვია. ქვეყნების წინაშე დამდგარი ეკონომიკური ზიანის მოცულობა ერთმანეთისაგან განსხვავდება, ხოლო ეს სხვაობა დამოკიდებულია ისეთ ფაქტორებზე, როგორიცაა: ქვეყანაში კორონავირუსის გავრცელების დონე, ტურიზმის, ნავთობისა და სხვა საქონლის ექსპორტის წილი ეკონომიკაში, ასევე პარტნიორი ქვეყნების ეკონომიკური მდგომარეობა და სხვა.

2020 წლის თებერვლიდან საქართველომ ყოველთვიური 30 მლნ ლარის მოცულობის ზარალი ნახა, ვირუსის საყოველთაო გავრცელების პერიოდში, მარტის თვეში, როდესაც საქართველომ უცხოელებისათვის ჩაკეტა საზღვრები, თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში მგზავრთა რაოდენობა 49%-ით, ხოლო ფრენების რაოდენობა - 21%-ით შემცირდა.⁴

ჩაკეტილი საზღვრები, დახარული სასტუმროები, რესტორნები და კაფეები, მინიმუმამდე შემცირებული მოთხოვნა ისეთ ტურისტულ მომსახურებებზე, როგორიცაა, თარჯიმნები გიდები, შიდა ტრანსპორტირება და სხვა - ასეთია 2020 წლის ეპიდემიური სურათი, რომელიც უდიდეს გავლენას იქონიებს ქვეყნის ეკონომიკაზე.

შექმნილ სიტუაციაში, კრიზისიდან თავის დასაღწევად უდიდესი როლი ენიჭება სახელმწიფოს. 2020 წლის 7 მაისს საქართველოს მთავრობამ, ეკონომიკაზე კორონავირუსის პანდემიის უარყოფითი ზეგავლენის მაქსიმალურად შესამცირებლად, წარადგინა ტურიზმის ანტიკრიზისული გეგმა - ეკონომიკური სტარტეგია, რომელიც ითვალისწინებს ტურიზმის სექტორში და-

¹ FINANCE AND DEVELOPMENT, December 2020, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2020/12/impact-of-the-pandemic-on-tourism-behsudi.htm> (25.04.21)

² UN WTO, Tourism and Covid-19 – unprecedented economic impacts, <https://www.unwto.org/tourism-and-covid-19-unprecedented-economic-impacts> (29.04.21)

³ World Travel & Tourism Council, Economic Impact Reports, <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact> (3.05.21)

⁴ იქვე.

საქმებულებსა (თვითდასაქმებულებისათვის ერთჯერადად 300 ლარი და დაქირავებულთათვის 6 თვის განმავლობაში 200 ლარი) და დამსაქმებლებზე (თითოეული შენარჩუნებული სამუშაო ადგილისათვის სახელმწიფო სუბსიდია) ზრუნვას, ასევე 200 მლნ ლარის მოცულობის დახმარებას ტურიზმის სტიმულირებისათვის¹: 45 მლნ. ლარი - 2020 წლის ქონების გადასახადის გაუქმება ტურისტული ინდუსტრიისათვის; 90 მლნ. ლარი - საშემოსავლო გადასახადისაგან გათავისუფლება და გადავადება; 60 მლნ. ლარი - სესხების სუბსიდირება 3000 სასტუმროსათვის; 5 მლნ. ლარი - გიდებისა და ტურისტული კომპანიების მხარდაჭერა.²

ტურიზმს გააჩნია აღდგენის პოტენციალი, ის კვლავ გახდება ეროვნული ეკონომიკის მნიშვნელოვანი ნაწილი. არსებული კრიზისი სექტორისათვის ქმნის გამოწვევებს, თუმცა, ასევე, ხელს უწყობს ინოვაციების წახალისებას, ახალი ბიზნეს-მოდელების წარმართვას, ახალი ნიშებისა და ბაზრების შესწავლას, აქამდე უცნობი მიმართულებების აღმოჩენასა და ტურიზმის მდგრადი განვითარების მოდელებზე გადასვლას.

ლიტერატურა:

1. კაკაშვილი ნ. შათირიშვილი ჯ. სადაზღვევო საქმე თბ., 2012
2. Damian Tysdal. "History of Travel Insurance", (octomber, 2009), <https://www.travelinsurancereview.net/2009/10/04/history-of-travel-insurance/> (15.04.2021)
3. И.Е. Сергеевна, „Виды страхования в туризме“. (Реферат, Санкт-Петербургский государственный университет, 2010), <https://works.doklad.ru/view/9CDWj97rQnY.html> (22.04.2021)
4. И.Е. Сергеевна, „Виды страхования в туризме“. (Реферат, Санкт-Петербургский государственный университет, 2010), <https://works.doklad.ru/view/9CDWj97rQnY.html> (22.04.2021)
5. სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური, <http://insurance.gov.ge/Statistics.aspx> (01.05.2021)
6. სადაზღვევო კომპანია „ჯი პი აი ჰოლდინგი“, სამოგზაურო დაზღვევა, <https://www.gpih.ge/gpih/Travel/-whatiscovered.php> (01.06.21)
7. სს სადაზღვევო კომპანია „ჯი პი აი ჰოლდინგი“, პოლისი Tavel Annual Covid, წყარო: <https://www.gpih.ge/gpih/Travel/whatiscovered.php> (01.06.21)
8. თიბისი დაზღვევა, „COVID-19-ის გართულებული შემთხვევების დაზღვევა ბიზნესისათვის“, წყარო: <https://tbcinsurance.ge/ka/blog/article/193-covid-19-is-gartulebuli-shemtkhvevebis-dazghveva-biznesistvis> (02.06.21)
9. თიბისი დაზღვევა, სპეციალური შეთავაზება სამოგზაურო დაზღვევის შეძენისას, წყარო: <https://tbcinsurance.ge/ka/blog/article/258-spetsialuri-shetavazeba-samogzauro-dazghvevis-shedzenisas> (02.06.21)
10. FINANCE AND DEVELOPMENT, December 2020, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2020/12/impact-of-the-pandemic-on-tourism-behsudi.htm> (25.04.21)
11. UN WTO, Tourism and Covid-19 – unprecedented economic impacts, <https://www.unwto.org/tourism-and-covid-19-unprecedented-economic-impacts> (29.04.21)
12. World Travel & Tourism Council, Economic Impact Reports, <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact> (3.05.21)

¹ საქართველოს მთავრობა - http://gov.ge/files/288_76050_775262_final_Tourismpresentation.pdf (12.05.21)

² იქვე.

The Importance of Travel Insurance for Tourism Business and its Development Prospects in Georgia

Nato Kakashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Assistant Professor

Khatuna Barbakadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Associate Professor

SUMMARY

Travel insurance means protecting the material interests of the citizen during a tourist trip. The COVID-19 pandemic has had a significant impact on tourism - systemic travel restrictions prevent people from traveling, regardless of their wishes, and increase their fear of perceived risk-taking trips, causing them to change typical travel behaviors. All in all, the importance of travel insurance is growing indefinitely.

Keywords: *travel insurance; Tourist insurance; Personal insurance for tourists; Insurance amount.*